

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนการลงทุนของการปลูกมันเทศของพื้นที่ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทานบริเวณภาคกลางของประเทศไทย ได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรใน 4 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม อำเภอกำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ซึ่ง 2 แห่งแรกเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน และใช้มันเทศพันธุ์หนักในการเพาะปลูก โดยจะใช้ระยะเวลาปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 5 เดือน พันธุ์ที่ทำการสำรวจ ได้แก่ พันธุ์เกษร สำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน แต่ใช้มันเทศพันธุ์เบาเพาะปลูกซึ่งจะใช้เวลาปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 3 เดือน พันธุ์ที่ทำการสำรวจ ได้แก่ พันธุ์ปากช่อง และพันธุ์อิกา สำหรับพื้นที่แห่งสุดท้าย ได้แก่ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี นั้นเป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน ใช้มันเทศพันธุ์เบาเพาะปลูก พันธุ์ที่ใช้ปลูกเกษตรกรอำเภอปากท่อ เรียกว่า พันธุ์เบา

ผลการศึกษาค้นทุน และผลตอบแทนการลงทุนของการปลูกมันเทศในปีการเพาะปลูก 2531 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เกษตรกรของอำเภอบางเลนจะได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,592.54 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.91 บาท รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 10,454.29 บาท ต้นทุนการปลูกมันเทศทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 4,166.40 บาท ซึ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 3,774.75 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 391.65 บาท หรือคิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.16 บาท

2. อำเภอกำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,208.78 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.72 บาท รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 8,727.88 บาท ต้นทุน

การปลูกมันเทศทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 5,217.20 บาท โดยเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 4,551.08 บาท ต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 666.12 บาท ซึ่งคิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.63 บาท

3. อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากการปลูกมันเทศของเกษตรกรอำเภอนี้จะปลูกมันเทศทั้ง 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ปากช่อง และพันธุ์อู้อกา ซึ่งจะแยกกล่าวได้ดังนี้

- พันธุ์ปากช่อง ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,484.25 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.85 บาท คิดเป็นรายได้เฉลี่ยไร่ละ 4,230.11 บาท ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 2,816.73 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 2,618.47 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 198.26 บาท ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 1.90 บาท

- พันธุ์อู้อกา ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นของพันธุ์อู้อกาจะเท่ากับพันธุ์ปากช่อง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ของอำเภอบางปะหันนิยมปลูกทั้ง 2 พันธุ์ การปลูกและการบำรุงรักษาจะปฏิบัติเหมือนกัน แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และราคาขายจะแตกต่างกัน ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,008.34 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัมละ 1.65 บาท รายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,313.76 บาท ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.40 บาท

4. อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,141.29 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 1.29 บาท รายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,472.26 บาท โดยมีต้นทุนการปลูกมันเทศเฉลี่ยไร่ละ 892.18 บาท ซึ่งจะแบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 837.66 บาท ต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 54.52 บาท คิดเป็นต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.78 บาท

ต้นทุนการปลูกมันเทศแยกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตร ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนสำหรับต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่ายกเครื่องทำแปลง ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ดังนั้นสรุปต้นทุนการปลูกมันเทศแบ่งเป็นส่วนใหญ่ได้ดังนี้ ค่าวัสดุการเกษตร ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และต้นทุนคงที่ ของอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 45.19, 42.76, 2.65 และ 9.40 ของต้นทุนการปลูก

ทั้งสิ้น ตามลำดับ ต้นทุนการปลูกมันเทศของอำเภอคำเนินสะตอก จังหวัดราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 61.26, 23.42, 2.55 และ 12.77 ของต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น ตามลำดับ ต้นทุนการปลูกมันเทศของอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คิดเป็นร้อยละ 33.10, 58.21, 1.65 และ 7.04 ของต้นทุนการปลูกรวม ตามลำดับ และต้นทุนการปลูกของอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 24.82, 67.39, 1.67 และ 6.12 ของต้นทุนรวม ตามลำดับ

การปลูกมันเทศในพื้นที่เขตชลประทาน ซึ่งใช้พันธุ์หนักในการเพาะปลูกของอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และอำเภอคำเนินสะตอก จังหวัดราชบุรี นั้น ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตร เป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ค่าแรงงาน ต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงของค่าวัสดุการเกษตร ได้แก่ ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และค่าปุ๋ยตามลำดับ และสำหรับค่าแรงงานนั้นต้นทุนค่าแรงงานเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต และค่าแรงงานพรวนดินและปลูก มีสัดส่วนสูงตามลำดับ

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกมันเทศของอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะเป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทาน แต่ใช้มันเทศพันธุ์เบาเพาะปลูก ต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงของการลงทุนปลูกมันเทศ ได้แก่ ค่าแรงงาน รองลงมาได้แก่ ค่าวัสดุการเกษตร ต้นทุนที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของค่าแรงงานจะได้แก่ ค่าแรงงานพรวนดินและปลูก รองลงมาได้แก่ ค่าแรงงานเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต และสำหรับต้นทุนที่สูงที่สุดของค่าวัสดุการเกษตร ได้แก่ ค่าถาวมันเทศ และค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ตามลำดับ

การปลูกมันเทศนอกเขตชลประทานของอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จะใช้พันธุ์เบาในการเพาะปลูก ต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุด ได้แก่ ค่าแรงงาน รองลงมาได้แก่ ค่าวัสดุการเกษตร ซึ่งค่าแรงงานพรวนดินและปลูก และค่าแรงงานเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต เป็นส่วนประกอบที่มีสัดส่วนสูงของค่าแรงงานตามลำดับ สำหรับค่าวัสดุการเกษตรนั้นเนื่องจากการปลูกมันเทศของอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เกษตรกรไม่นิยมใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ดังนั้นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงของค่าวัสดุการเกษตร ได้แก่ ค่าถาวมันเทศ และค่าปุ๋ย ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนการลงทุนปลูกมันเทศสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร เป็นการวิเคราะห์ถึงกำไรที่เกษตรกรจะได้รับซึ่งจะเปลี่ยนไปตามประเภทของค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน อัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ คือ อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดของการปลูกมันเทศของเกษตรกร อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เท่ากับร้อยละ 220.18 ของอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เท่ากับร้อยละ 111.40 การปลูกมันเทศของเกษตรกรอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งใช้พันธุ์ปากช่อง และพันธุ์อู๊กา มีอัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเท่ากับร้อยละ 122.73 และ 74.48 ตามลำดับ และสำหรับการปลูกมันเทศที่อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เท่ากับร้อยละ 85.55
2. การวิเคราะห์สภาพภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการหารายได้ว่าเพียงพอที่จะชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด และจะคงเหลือเป็นกำไรเท่าใด และในกรณีที่รายได้เปลี่ยนไป เกษตรกรจะสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่าใช้จ่ายส่วนใดได้บ้างซึ่งจะทำให้กำไรเพิ่มขึ้น อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม ผลการวิเคราะห์การปลูกมันเทศของเกษตรกรอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีอัตราส่วนเท่ากับ 0.36, 0.04 และ 0.40 ตามลำดับ ของอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีอัตราส่วนเท่ากับ 0.52, 0.08 และ 0.60 ตามลำดับ ของเกษตรกรอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งใช้พันธุ์ปากช่อง คิดเป็นอัตราส่วนเท่ากับ 0.62, 0.05 และ 0.67 ตามลำดับ พันธุ์อู๊กา เท่ากับ 0.79, 0.06 และ 0.85 ตามลำดับ และสำหรับการปลูกมันเทศของเกษตรกรอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีอัตราส่วนเท่ากับ 0.57, 0.04 และ 0.61 ตามลำดับ
3. การวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ เป็นการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนโดยคำนึงถึงต้นทุนการปลูกทั้งหมดว่าจะมีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังได้คำนึงถึงต้นทุนผันแปรว่าจะมีความสัมพันธ์กับผลผลิตมากน้อยเพียงใดในรูปกำไรส่วนเกิน อัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ คือ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า การปลูกมันเทศของอำเภอ

บางเลน จังหวัดนครปฐม มีอัตราผลตอบแทน และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 150.92 และ 160.32 ตามลำดับ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีอัตราผลตอบแทน และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 67.29 และ 80.06 ตามลำดับ อำเภอ บางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพันธุ์ปากช่อง อัตราผลตอบแทน และอัตรา กำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 50.18 และ 57.22 ตามลำดับ พันธุ์อีกา อัตราผล ตอบแทน และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 17.65 และ 24.68 ตามลำดับ การปลูกมันเทศที่อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี ได้รับอัตราผลตอบแทน และอัตรากำไร ส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 65.02 และ 71.13 ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เป็นการวิเคราะห์หาปริมาณผลผลิต และราคา ต้นทุนต่อกิโลกรัม ณ จุดคุ้มทุนซึ่งจะทำให้รายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้น ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนของอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พันธุ์ปากช่อง พันธุ์อีกา และอำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี เท่ากับ 210.56, 512.40, 181.89, 566.46 และ 97.36 กิโลกรัม ตามลำดับ สำหรับราคาต้นทุนต่อกิโลกรัม ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1.16, 1.63, 1.90, 1.40 และ 0.78 บาท ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปริมาณพื้นที่การปลูกขั้นต่ำ เพื่อหาจุดคุ้มทุนในการบริหารการจ้าง แรงงาน พบว่า การปลูกมันเทศพันธุ์หนักในพื้นที่เขตชลประทานของอำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม และอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จะมีปริมาณพื้นที่การปลูกขั้นต่ำเท่ากับ 1.15 ไร่ และ 1.63 ไร่ ตามลำดับ สำหรับการปลูกมันเทศพันธุ์เบาในพื้นที่เขตชลประทาน ของอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พันธุ์ปากช่อง และพันธุ์อีกา ปริมาณพื้นที่ ปลูกขั้นต่ำเท่ากับ 2.53 ไร่ และ 7.19 ไร่ และการปลูกมันเทศพันธุ์เบานอกเขตชลประทาน ของอำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี พื้นที่ปลูกขั้นต่ำเท่ากับ 10.52 ไร่

ในปัจจุบันความนิยมมันเทศพันธุ์หนักมีมากกว่าพันธุ์เบา เพราะมันเทศพันธุ์หนักมี ขนาดใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมได้และประกอบกับสามารถเก็บรักษาไว้ได้นานกว่าพันธุ์เบา เนื่องจากมีความชื้นน้อยกว่าจึงทำให้พ่อค้าคนกลางสามารถรับซื้อได้เป็นจำนวนมาก สำหรับ มันเทศพันธุ์เบาที่มีขนาดเล็ก ส่วนใหญ่นิยมบริโภคสด ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของพันธุ์เบาค่ากว่า พันธุ์หนัก ทั้งนี้เพราะระยะเวลาปลูกจึงเก็บเกี่ยวสั้นกว่าพันธุ์หนัก

จากการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนของการปลูกมันเทศของพื้นที่ในเขตและนอกเขตชลประทานบริเวณภาคกลางของประเทศไทย สรุปได้ว่า

1. แร่งงานเป็นต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนสูงที่สุดสำหรับการปลูกมันเทศพันธุ์เบาทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน ซึ่งได้แก่ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี แต่การปลูกมันเทศในเขตชลประทานซึ่งใช้พันธุ์หนักเพาะปลูกได้แก่ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี นั้นค่าแร่งงานเป็นต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนสูงรองจากค่าวัสดุการเกษตร
2. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นสำหรับการปลูกมันเทศในเขตชลประทาน เมื่อเปรียบเทียบกับนอกเขตชลประทาน
3. ผลตอบแทนในการปลูกมันเทศเขตชลประทานสูงค้ำค่าการลงทุน ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยน้ำที่จะใช้ได้อย่างเพียงพอ การบำรุงรักษามีมากกว่าการปลูกมันเทศนอกเขตชลประทาน แต่อย่างไรก็ตามการปลูกมันเทศนอกเขตชลประทานโดยเฉพาะที่อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน อากาศแห้งแล้งมาก การปลูกมันเทศซึ่งเป็นพืชที่ทนความแล้งได้ดีจึงเป็นพืชที่น่าสนใจชนิดหนึ่ง และผลจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกมันเทศนอกเขตชลประทานของอำเภอบางบาลถึงแม้จะไม่สูงเท่าการปลูกมันเทศในเขตชลประทาน แต่การปลูกมันเทศยังมีกำไรดีกว่าปล่อยให้ดินให้รกร้างโดยเปล่าประโยชน์

ปัญหา และข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาด้านการผลิต

1.1 ที่ดินที่ใช้ปลูกแล้วไม่สามารถปลูกซ้ำที่เดิมอีกได้ในฤดูต่อไป แม้ว่าในพื้นที่เขตชลประทานจะมีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้พื้นที่เดิมปลูกมันเทศได้ตลอดปีก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เกษตรกรไม่นิยมปลูกมันเทศซ้ำอีกในฤดูถัดไป ทั้งนี้เพราะจะเป็นแหล่งสะสมของแมลงศัตรูพืชที่ปลูกในฤดูก่อน ซึ่งจะมีผลทำให้เสียต้นทุนทางด้านสารเคมีเกษตรเพิ่มขึ้นในขณะที่ปริมาณผลผลิตที่จะได้รับในช่วงฤดูต่อไปลดลงอย่างมากเนื่องจากการเข้าทำลายของแมลง (คั้งจวงมันเทศ)

ข้อเสนอแนะ

- เพื่อลดการสะสมของแมลงศัตรูพืช เกษตรกรควร ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน ก่อนที่จะทำการปลูกมันเทศในฤดูต่อไป เช่น พืชตระกูลถั่ว นอกจากนี้เป็นการเพิ่มรายได้ให้ เกษตรกรอีกทางหนึ่งและลดปริมาณของแมลงสะสมในพื้นที่

- เกษตรกรบางรายจะปล่อยน้ำให้ท่วมแปลงทิ้งไว้ประมาณ 7-15 วัน เพื่อทำลายแมลงที่สะสมในดินก่อนปลูกพืชในฤดูถัดไป

1.2 แมลงศัตรูพืช จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกมันเทศในพื้นที่เขตชลประทานซึ่งใช้พันธุ์หนัก ปรากฏว่าต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุดของ ต้นทุนการปลูกมันเทศ และโดยเฉพาะต้นทุนค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นส่วนประกอบของ ต้นทุนที่สูงที่สุดของค่าวัสดุการเกษตร ทั้งนี้เพราะการระบาดของศัตรูพืชมีมาก

ข้อเสนอแนะ

- ควรปล่อยน้ำให้ท่วมที่ดินก่อนที่จะใช้ปลูกมันเทศในฤดูต่อไป โดยทิ้งไว้ ประมาณ 7-15 วัน เพื่อเป็นการทำลายการสะสมแมลงศัตรูพืชในดิน

- พันธุ์ที่ปลูกควรเป็นพันธุ์ที่แข็งแรง มีความต้านทานสูง ไม่ควรปลูกซ้ำใน แปลงเดิม ควรมีการปลูกพืชอื่นสลับกับการปลูกมันเทศ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมเพิ่มความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับ แมลงศัตรูพืช เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนแนะนำปราบศัตรูพืช และวิธีการใช้ ยาที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้มีประสิทธิภาพ

1.3 น้ำ การปลูกมันเทศนอกเขตชลประทานจะประสบปัญหาการขาดแคลน น้ำใช้เพาะปลูกเกษตรกรจึงอาศัยน้ำฝนซึ่งถ้าปีใดฝนแล้ง เกษตรกรได้รับความเสียหายมาก

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือให้มีการขุดคลองส่งน้ำเพิ่มมากขึ้นเพื่อเกษตรกร จะได้มีน้ำใช้ตลอดปี เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตรวมต่อหน่วยพื้นที่

2. ปัญหาเรื่องพันธุ์ พันธุ์สำหรับการอุตสาหกรรมและการแปรรูปยังไม่ค่อยมีอย่างเด่นชัด ทำให้มาตรฐานคุณภาพของสินค้าอุตสาหกรรมไม่อยู่ในระดับที่จะเข้าแข่งขันในตลาดต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการค้นคว้าพันธุ์สำหรับการอุตสาหกรรมและการแปรรูปเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้ใช้ปลูกได้ต่อไป คุณลักษณะที่เหมาะสมของมันเทศสำหรับอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะแตกต่างกัน เช่น

- อุตสาหกรรมทำมันเทศแผ่น (Chips) มันเทศที่เลือกใช้ไม่ควรจะมีส่วนประกอบน้ำตาลสูง มิฉะนั้นเวลาทอดมันเทศจะเปลี่ยนสี และรสชาติไม่ดี
- อุตสาหกรรมแป้งมันเทศ (Starch) อุตสาหกรรมทำน้ำตาลกลูโคส (Glucose) อุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ (Alcohol) มันเทศที่เลือกใช้ควรมีองค์ประกอบเป็นแป้งในอัตราที่สูง
- อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ควรเลือกมันเทศที่มีส่วนประกอบคาร์โบไฮเดรตและแร่ธาตุสูง

3. การตลาด

3.1 ราคาไม่แน่นอน ราคาซื้อขายมันเทศขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ประกอบกับความต้องการของผู้บริโภคในช่วงนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ควรรีศึกษาและคาดคะเนปริมาณความต้องการบริโภคมันเทศเพื่อประโยชน์ในการวางแผนปริมาณการปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในและภายนอกประเทศเพื่อวางแผนทางสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกต่อไป
- จากนโยบายมุ่งเน้นผลิตเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศทำให้อำนาจการต่อรองราคาของเกษตรกรค่อนข้างต่ำ ดังนั้นควรเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าที่มุ่งเฉพาะ

ตลาดในประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยประชาสัมพันธ์ขยายตลาดในต่างประเทศเพื่อสร้างอำนาจต่อรองราคาให้กับเกษตรกรมากขึ้น

- ควรส่งเสริมการนำมันเทศเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมและการแปรรูปเพื่อเป็นการกระตุ้นปริมาณความต้องการบริโภคมันเทศให้สูงขึ้น

3.2 ปัญหาการตลาดต่างประเทศ จากนโยบายผลิตเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ที่เหลือจึงจะส่งออกทำให้ภาวะตลาดไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตและประกอบกับการขาดข้อมูลด้านความต้องการของตลาดในต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- ภาครัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือด้านขยายตลาดส่งออก สนับสนุนการส่งออกมันเทศแก่ผู้สนใจลงทุนให้มากยิ่งขึ้น และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการนำมันเทศไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในต่างประเทศ และร่วมพัฒนาเทคโนโลยี

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของตลาดว่าต้องการมันเทศที่มีลักษณะแบบใด ปริมาณความต้องการซื้อ และเผยแพร่ข้อมูลให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกได้ทราบเพื่อจะได้พยายามปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และเร่งผลิคมันเทศให้มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนของการปลูกมันเทศในเขตและนอกเขตชลประทานบริเวณภาคกลางของประเทศไทย ปรากฏว่าการลงทุนต่อไร่ของการปลูกมันเทศไม่มากนัก และให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน ขณะเดียวกัน มันเทศเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ในทุกภาค การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนการปลูกพืชบางชนิด ดังนั้นจึงเห็นว่าการปลูกมันเทศจะเป็นอีกพืชหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับเกษตรกรในอนาคต ทางด้านภาครัฐบาลควรมีการจัดอบรมเพื่อให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ความรู้ในการปลูก การใช้พันธุ์ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและตรงตามที่ต้องการ การใช้ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อเพิ่มผลผลิตมันเทศให้สูง การปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนเพื่อลดการสะสมของแมลงศัตรูพืช การชุกคลองชลประทานเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้เพาะปลูกสำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน รวมทั้งการสนับสนุนและให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจจะลงทุนทั้งในด้านความต้องการของตลาด และการแปรรูปมันเทศเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมสำคัญ